

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Filip BOUŠKA

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza systému podpory malých a středních podniků v Pardubickém regionu
Filip Bouška

Bakalářská práce

2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Filip BOUŠKA**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management podniku - Management malých a středních podniků**

Název tématu: **Analýza systému podpory malých a středních podniků v Pardubickém kraji**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V první části student provede rešerši dostupné literatury v oblasti podpory malých a středních podniků. Zaměří se zejména na vymezení malých a středních podniků, vymezení podpory a jejích forem. Dále musí rozpracovat organizaci podpory a její poskytovatele v ČR. Dále si bakalant vybere region, ve kterém provede širokou analýzu systému podpory malých a středních podniků a zohlední přitom úrovně, ve kterých je podpora poskytována. Součástí práce bude i hodnocení zjištěných výsledků a případně návrhy opatření.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tištěná

Seznam odborné literatury:

KONEČNÁ, Marika. Založení a řízení malých a středních podniků. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1993. 188 s. ISBN 80-7079-819-X

MATĚJKOVÁ, Jindra. Podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1994. 60 s. ISBN 80-85865-60-2

TETŘEVOVÁ, Liběna, et al. Veřejný a podnikatelský sektor. 1. vyd. Příbram: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0

VEBER, Jaromír, SRPOVÁ, Jitka. Podnikání malé a střední firmy. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: GRADA, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6

VOJÍK, Vladimír. Vybrané kapitoly z managementu malých a středních podniků. 2. přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 112 s. ISBN 80-245-0781-1

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jan Stejskal, Ph.D.

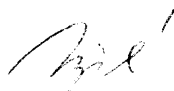
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce:

3. července 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

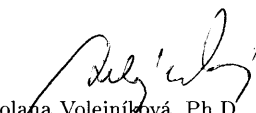
30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. července 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne

Filip Bouška

Tímto chci poděkovat svému vedoucímu práce Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D. za jeho cenné rady a odbornou pomoc, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce. Dále chci poděkovat Magistrátu města Pardubice, Krajskému úřadu v Pardubicích, CzechInvestu a dalším institucím, které mi poskytly informace důležité pro zpracování této práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu systému podpory malých a středních podniků v Pardubickém regionu. Teoretická část se zabývá charakteristikou malých a středních podniků v ČR, legislativní úpravu, seznam institucí, které se specializují na podporu malých a středních podniků a také klasifikaci podpory podle úrovně jejich poskytování. Praktická část se orientuje na konkrétní podpory poskytované v Pardubickém regionu.

KLÍČOVÁ SLOVA

malé a střední podniky, podpora podnikání, systém podpory, programy podpory, dotace, granty

TITLE

Analysis of support system for SMEs in Pardubice region

ANNOTATION

This bachelor work is focused on analysis of the support system of small and medium entrepreneurs in Pardubice region. The teoritical part considers the characteristics of small and medium entrepreneurs, legislative arrangement, the list of institutions, dealing with supporting small and medium entrepreneurs and also classification of support along the level of their providing. The practical part directs on factual support, which is provided in Pardubice region according to the selected levels.

KEYWORDS

small and medium entrepreneurs, support of business, support system, programs of support, dotations, grants

OBSAH

ÚVOD	9
1 CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	10
1.1 DEFINICE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A ZÁKLADNÍCH POJMŮ 10	
1.2 HISTORICKÝ VÝVOJ MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	12
1.3 VÝZNAM MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	14
1.3.1 Společenské přínosy malých a středních podniků	15
1.3.2 Ekonomické přínosy malých a středních podniků	16
1.3.3 Výhody a nevýhody malých a středních podniků	17
2 SYSTÉM PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V ČR	20
2.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ 20	
2.2 INSTITUCE PODPORUJÍCÍ MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY	22
2.2.1 Organizace veřejného sektoru	22
2.2.2 Soukromé neziskové organizace	24
2.2.3 Soukromé ziskové organizace	26
2.3 DRUHY PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V ČR	27
2.4 PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ NA VLÁDNÍ ÚROVNI ..	28
2.4.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR	29
2.4.2 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	31
2.5 PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI	31
2.5.1 Krajská hospodářská komora	31
2.5.2 Pardubický kraj	31
2.5.3 Regionální rozvojové agentury	32

2.5.4	Regionální kancelář CzechInvest	32
2.5.5	Regionální poradenské a informační centrum	33
2.5.6	Vědeckotechnické parky, brownfields	33
2.6	PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ NA MÍSTNÍ ÚROVNI....	34
2.6.1	Obce.....	34
2.6.2	Pracovní agentury	35
2.6.3	Czech POINT	35
3	PARDUBICKÝ KRAJ.....	36
3.1	CHARAKTERISTIKA PARDUBICKÉHO REGIONU	36
3.1.1	Geografické údaje o Pardubickém kraji	37
3.1.2	Ekonomika a zaměstnanost Pardubického kraje	37
3.2	CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V PARDUBICKÉM REGIONU	39
4	ANALÝZA SYSTÉMU PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V PARDUBICKÉM REGIONU	41
4.1	NÁRODNÍ ÚROVEŇ	41
4.1.1	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.....	41
4.1.2	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	42
4.2	REGIONÁLNÍ ÚROVEŇ.....	43
4.2.1	Krajská hospodářská komora Pardubického kraje	43
4.2.2	Pardubický kraj.....	43
4.2.3	Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje.....	45
4.2.4	CzechInvest, regionální kancelář pro Pardubický kraj.....	46
4.2.5	Brownfields	46
4.2.6	TechnoPark Pardubice.....	47
4.3	MÍSTNÍ ÚROVEŇ.....	48

4.3.1	Statutární Město Pardubice.....	48
4.3.2	Pracovní agentury	49
4.3.3	Czech POINT	49
4.4	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ	49
ZÁVĚR.....		52
POUŽITÁ LITERATURA		53
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ		57
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....		58

Úvod

Je jistě neoddiskutovatelným faktem, že v současnosti tvoří malé a střední podniky významnou část podnikatelského prostředí České republiky. Jedním z faktů, který toto tvrzení podporuje je ten, že v oblasti malých a středních podniků působí nejvíce podnikatelských subjektů. Klíčovou roli hrají malé a střední podniky při tvorbě nových pracovních míst, tvorbě zdravého podnikatelského prostředí, zvyšují dynamiku trhu, jsou zdrojem inovací a fungují taktéž jako stabilizátor ekonomického systému. Díky výše uvedeným faktorům jsou malé a střední podniky skutečně nezbytnou součástí moderních ekonomik.

Stejně jako mají malé a střední podniky své výhody, tak mají své nevýhody, které se objevují především v potížích s financováním vlastní činnosti, ale také v potížích s administrativou. Vzhledem k tomu, jak důležité jsou tyto podniky pro vývoj ekonomiky, tak se stát snaží pomocí různých prostředků dosáhnout toho, aby docházelo co nejméně k omezování jejich rozvoje. K tomu je určena podpora malých a středních podniků, jejím úkolem je tvorba svobodného konkurenceschopného podnikatelského prostředí a odstraňování administrativních a finančních překážek.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat systémy podpory malých a středních podniků v Pardubickém regionu. Dílčí cíle jsou charakteristika malých a středních podniků včetně definování jednotlivých podpor, které lze získat. Informace se budou týkat celé České republiky, stejně jako vybraného regionu.

První část bakalářské práce je zaměřena na charakteristiku malých a středních podniků, definici základních pojmů, historii, vymezení, význam, veřejnou podporu, která je s malými a středními podniky spojena. Druhá část práce se věnuje systému podpory malých a středních podniků v ČR. Jsou zde definovány nejvýznamnější programy podpory a podnikání a také instituce, které se podílejí na podpoře. Třetí část se zabývá charakteristikou Pardubického kraje. Čtvrtá je zaměřena na podporu v Pardubickém regionu, především na druhy podpory, které jsou malým a středním podnikatelům poskytovány a na jejich úspěšnost při schvalování žádostí o dotace, a také na instituce které v tomto regionu podporu poskytují.

1 Charakteristika malých a středních podniků

1.1 Definice malých a středních podniků a základních pojmů

Podnik¹ lze definovat podle řady výkladů, které jsou závislé na hledisku, z něhož je tento pojem interpretován:

- nejobecněji je definován jako subjekt, ve kterém dochází k přeměně zdrojů (vstupů) ve statky (výstupy),
- obsáhlejší definice jej vymezuje jako uspořádaný soubor prostředků, zdrojů, práv a jiných majetkových hodnot (ať vlastních či pronajatých), které slouží podnikateli k provozování podnikatelských aktivit,
- právně se podnik definuje jako soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit.

V roce 1997 se česká statistika harmonizovala s kvantitativní typologií podnikání Eurostatu a podniky dělí do tří skupin podle počtu zaměstnanců:

- malé: do 20 zaměstnanců,
- střední: do 100 zaměstnanců,
- velké: 100 a více zaměstnanců.

Evropská komise doporučuje při klasifikaci podniků využití následujících čtyř kritérií:

- počet zaměstnanců,
- roční tržby, resp. příjmy,
- hodnota aktiv, resp. majetku,
- nezávislost.

¹ VEBER, J.; SRPOVÁ, J a kol.: *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 16

Podnikatel² je definován dle obchodního zákoníku jako:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštních předpisů.

Podnikání³ je charakterizováno několika základními rysy:

- základní motiv podnikání je snaha o dosažení zisku ve formě přebytku výnosů nad náklady,
- zisku je dosahováno uspokojováním potřeb zákazníků, přičemž zákazník stojí spolu s jeho zájmy, požadavky, potřebami a preferencemi v centru pozornosti podniku,
- potřeby zákazníků jsou uspokojovány prostřednictvím trhu, čímž dochází k tomu, že podnikatel je nucen čelit riziku, které se snaží maximálně minimalizovat,
- dalším znakem podnikání je to, že na jeho počátku je nutné vložit počáteční kapitál, ať už vlastní nebo cizí, jeho výše je často velmi různá a je odvislá od druhu podnikání.

Podle HISRICHA (1996) je podnikání procesem vytváření čehosi jiného, čemuž náleží hodnota prostřednictvím vynakládání potřebného času a úsilí, přebírání doprovodných finančních, psychologických a společenských rizik a získávání výsledné odměny v podobě peněžního a osobního uspokojení.

Dále existují modely životního cyklu podniků, které definují život společnosti jako určitou posloupnost stadií, jež jsou zpravidla následující:

- vznik,
- růst,

² § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v aktuálním znění

³ VEBER, J.; SRPOVÁ, J a kol.: *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 15

- stabilizace,
- krize a zánik.

V případě, že podnikatel si včas uvědomí veškerá úskalí jeho budoucího podnikání, ale také výhody které poskytuje a stejně tak bude schopen řešit úkoly a problematické oblasti jeho podnikání, které jej očekávají v průběhu životního cyklu podniku, potom bude daleko lépe odhalovat, eliminovat či minimalizovat riziko stagnace či krize.

1.2 Historický vývoj malého a středního podnikání

Podnikání jako takové je staré jako lidstvo samo. První záznamy o podnikatelích jsou staré více než čtyři tisíce let a již od této doby jsou drobní a malí podnikatelé základním prvkem inovací ve většině ekonomik. Poskytují služby a výrobky svým zákazníkům, což jim přináší užitek.

Jako základ drobného podnikání se vždy považovala řemesla. Ta nahradila uzavřenou výrobu v rámci rodinného hospodaření. Významnou roli při rozšíření řemesel hrál rozvoj městského osídlení. Tím, jak se řemesla postupně vyvíjela začali se postupně řemeslníci sdružovat do řemeslnických cechů, které regulovaly výrobu, odbyt, pracovní podmínky, ale taktéž společenský život.

Přelom 18. a 19. století znamenal vyvrcholení manufakturního období a nastupuje tovární způsob organizace výroby, jež znamenal zavedení velkosériové výroby. Kvůli tomuto vývoji došlo k potlačení významu řemeslné výroby, avšak fungování ekonomiky bez tohoto způsobu výroby bylo nemyslitelné. Jako forma obranné reakce začaly vznikat družstevní formy podnikání.⁴

Velký zásah do československého hospodářství přinesl konec druhé světové války kdy byly v roce 1945 znárodněny podniky nad 500 zaměstnanců a v roce 1948 pak podniky nad 50 zaměstnanců. V následujících letech docházelo fakticky k likvidaci soukromého malého podnikání. Tím, že byl podceněn význam a úloha malých a středních podniků pro

⁴ VEBER, J. a kol.: *Podnikání v malé a střední firmě*. Praha: VŠE Praha, 1999. s. 7-9

ekonomiku a výsadní postavení velkých podniků znamenalo faktické vymazání prostoru pro hospodářskou soutěž v oblasti drobné výroby, obchodu a služeb.

Konec 60-tých let ve světě znamenal výrazné oživení malého a středního podnikání v oblasti výroby, zejména však v poskytování služeb. Příčinou tohoto oživení byla celá řada faktorů, například:

- nastupující trend individualizace uspokojování potřeb zákazníka,
- rozmanitost potřeb zákazníka,
- potřebou řešit narůstající nezaměstnanost,
- rozvoj mikroregionů i tlak na růst hospodářské soutěže.

Pro ČR znamenalo oživení ekonomiky až období na konci roku 1989, které s sebou přineslo změny politických a společenských podmínek, jež výrazně napomohly zájmu o založení malého a středního podnikání. Rok 1990 se zapsal jako rok, ve kterém došlo k dramatickému nárůstu počtu podnikatelů, kteří se sice vyznačovali chutí a nápady, nicméně celý proces zakládání nových podniků byl narušován nepřipraveností legislativy, státní správy, bankovního sektoru, ale především malým množstvím zkušeností začínajících podnikatelů.

Základním právním předpisem byla novela Ústavy ČSFR, která nabyla účinnosti dnem 18. 4. 1990. Nicméně prvním právním předpisem, který stanovil konkrétní podmínky pro podnikání byl zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů. Nástupce tohoto zákona byl schválen v roce 1991 a jedná se o zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon. Ten přinesl zvýšení poplatku, povinnost přeregistrace všech stávajících podnikatelů, ale také zpřísnění podmínek pro podnikání, což vedlo k tomu, že nárůst podnikatelů v roce 1992 proti předešlému roku rapidně poklesl.

Mezi další zákony, jež byly určeny pro vytvoření podmínek k podnikání byly zákon č. 424/1990 Sb., o převodu některých věcí ve vlastnictví státu do vlastnictví právnických nebo soukromých osob (zákon o malé privatizaci) a zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Legislativa upravující podnikání se měnila a stále mění, aktuálně především ve snaze sjednotit legislativní předpisy ČR s předpisy EU. Postavení malých a středních

podniků v současné ekonomice je významné, neboť hrají důležitou roli při vytváření nových pracovních míst a jsou důležitým zdrojem inovací.

1.3 Význam malých a středních podniků

Podle VEBERA, SRPOVÉ (2005) je neoddiskutovatelným faktem, že ve struktuře všech podniků tvoří malé a střední podniky drtivou většinu. Jenom v Evropě funguje kolem 19 milionů malých a středních podniků, které představují 99,8 % všech podniků v Evropské unii a poskytují pracovní místa pro více než 74 milionů lidí.

Tabulka č. 1: Počet ekonomicky aktivních malých a středních podniků v ČR

2007	Počet aktivních subjektů			Podíl počtu MSP na celk. počtu podniků v ČR (%)
	Právnícké osoby 0-249 zam.	Fyzické osoby 0-249 zam.	Celkem MSP	
Průmysl	29 455	124 703	154 158	99,37
Stavebnictví	20 019	112 137	132 156	99,94
Obchod	45 043	168 988	214 031	99,93
Pohostinství	5 669	41 736	47 405	99,95
Doprava	6 283	37 421	43 704	99,76
Peněžnictví	968	16 983	17 951	99,83
Služby	68 559	276 031	344 630	99,92
Zemědělství	4 486	40 661	45 147	99,91
Celkem	180 522	818 660	999 182	99,83

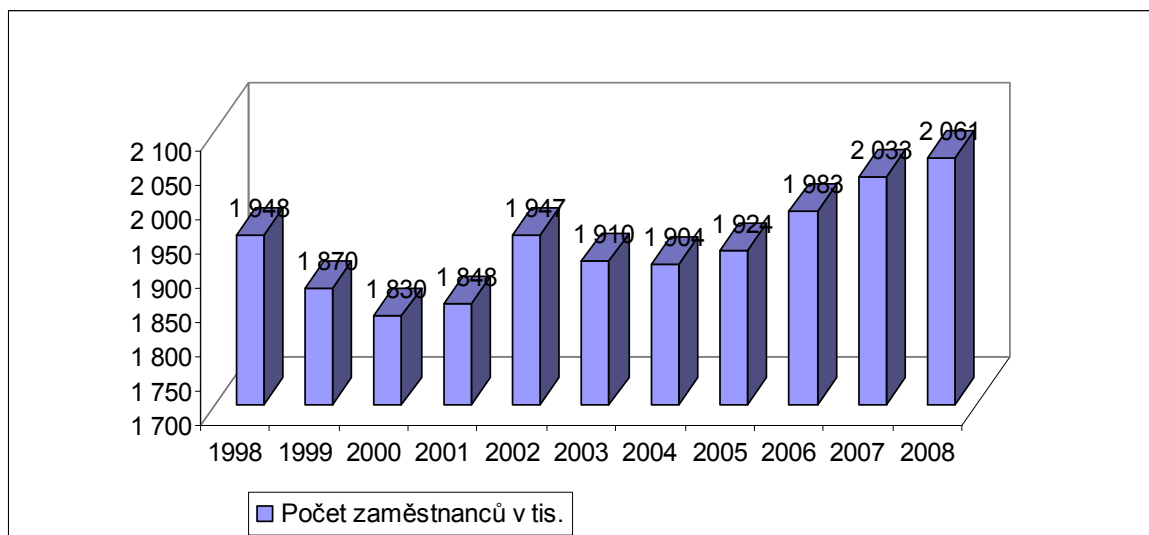
Zdroj: Statistika malých a středních podniků [on-line]. 3. 3. 2010. Dostupné na WWW: download.mpo.cz/get/35064/39431/456948/priloha004.pdf, vlastní zpracování

1.3.1 Společenské přínosy malých a středních podniků⁵

Jedním z opomíjených faktorů je skutečnost, že malé a střední podniky poskytují nejběžnější svobody. Dávají šanci k svobodnému uplatnění občanů a podnikatelů, stejně tak jako umožňují realizaci lidí v produktivním procesu. Díky tomu, že malé a střední podnikatelé v podstatě nemohou dosáhnout monopolního postavení, tak se stávají protipólem ekonomické a politické moci, kdy zaměstnanci těchto firem jsou nuceni naučit se přežít v tvrdých konkurenčních podmínkách a každá chyba znamená ztrátu a její důsledky dopadají přímo na hlavu malého nebo středního podnikatele.

Vzhledem k tomu, že v podstatě jakákoliv politická nejistota nebo radikální proudy představují pro fungování malých a středních podniků zdroj rizika, tak je s existencí malých a středních podniků spojena stabilizace společnosti. Dalším typickým znakem malých a středních podniků je fakt, že zpravidla nebývají vlastněny zahraničními investory nýbrž reprezentují místní kapitál, místní vlastnické poměry. Proto ve chvíli, kdy je potřeba oživit ekonomiku v daném regionu není nic jednoduššího než začít u navýšení podpory malého a středního podnikání.

Graf č. 1: Vývoj počtu zaměstnanců MSP v ČR v letech 1998 – 2008

Zdroj: Vývoj zaměstnanosti v MSP [on-line]. 3. 3. 2010. Dostupné na WWW: <http://www.mpo.cz/dokument61124.html>

⁵ VEBER, J.; SRPOVÁ, J a kol.: *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 21

1.3.2 Ekonomické přínosy malých a středních podniků⁶

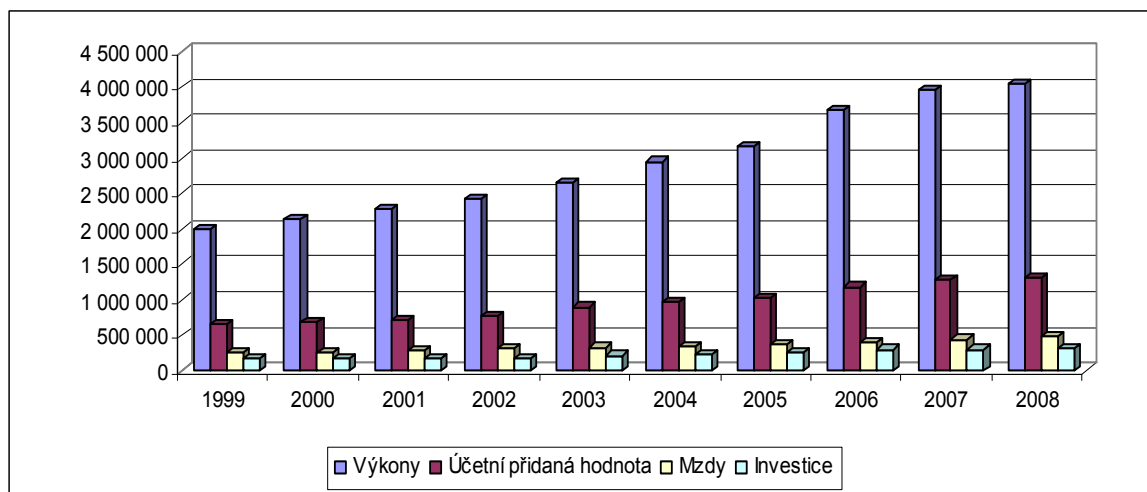
Z ekonomického hlediska plní v národním hospodářství malé a střední podniky několik velmi důležitých funkcí. Patří mezi ně především:

- udržování zaměstnanosti,
- regionální rozvoj,
- zvýšení konkurence na trhu,
- inovativnost,

Z hlediska vlivu na zaměstnanost jsou malé a střední podniky nezastupitelným faktorem, jelikož nově vznikající, ale také rozvíjející se podniky vytvářejí nová pracovní místa. Jednou ze stálých činností malých a středních podniků je vyhledávání nových příležitostí k podnikání, díky čemuž dochází i k rychlejšímu nárůstu nových pracovních míst. Jelikož tyto podniky často působí i v regionech, které nejsou pro velké firmy tak lukrativní, a proto tyto regiony opouštějí, nebo zde ani své pobočky nezakládají, tak mají velmi významný podíl na absorpci propouštěných pracovníků z velkých firem a svými aktivitami podporují regionální rozvoj. Také jsou velmi významným tvůrcem zdravého konkurenčního prostředí nejen pro velké podniky, ale také sami pro sebe. Díky nutnosti diverzifikace zboží, individualizace sortimentu atd. působí malé a střední podniky na optimalizaci cen. Aby malé a střední podniky přežily v tvrdém konkurenčním boji, tak jsou velmi často nuceny inovovat své výrobky a hledat možnosti získání konkurenční výhody, čímž dochází k přísunu inovací na trh. Pro malé a střední podniky jsou velké společnosti také poměrně užitečné, neboť z jejich podnikání budoucí malí a střední podnikatelé získávají zkušenosti, které jim pomohou při založení své vlastní firmy. Velmi důležitou roli hrají malé a střední podniky jako subdodavatelé pro velké firmy, kdy často slouží jako primární dodavatel.

⁶ Zpracováno a upraveno podle FRKOVÁ, J., *Individuální podnikání*, PRAHA 2004. s. 9

Graf č. 2: Vývoj ekonomických ukazatelů malých a středních podniků v ČR

Zdroj: Vývoj ekonomických ukazatelů MSP [on-line], 3. 3. 2010. Dostupné na WWW: <http://www.mpo.cz/dokument61124.html>

1.3.3 Výhody a nevýhody malých a středních podniků

Podle STEJSKALA (2009) patří mezi hlavní výhody malých a středních podniků tyto faktory:

- pružné reagování na změny,
- rychlost přijímání podnikatelských rozhodnutí,
- schopnost vytvářet a realizovat v širším rozsahu inovace,
- vytváření nových pracovních příležitostí,
- odolnost proti hospodářské recesi.

Největší výhodou, která má charakter konkurenční výhody je jistě vysoká flexibilita malých a středních podniků, jež je daná právě velikostí těchto podniků. Ty totiž daleko lépe reagují na změny tržních mechanismů a struktur na rozdíl od velkých podniků.

Užitečnou pro podnik ale i jeho zákazníky může být jeho blízkost právě k zákazníkům, dodavatelům a dalším subjektům v jeho okolí. Díky tomu jsou tyto vztahy pevnější a odolnější vůči různým problémovým situacím – např. v pravidelnosti a přesnosti dodávek. Mezi další výhody můžeme bezesporu zařadit i to, že právě díky velikosti těchto podniků je zde daleko menší míra anonymity a zaměstnanci tak daleko více pocítují účinek svých pracovních výkonů. Poslední výhodou je jednoduchost řízení malých a středních podniků

díky daleko přehlednější organizační struktuře, tato skutečnost může vést k efektivnějšímu řízení.

Podle VOJÍKA (2004) závisí možnost využití potenciálu malých a středních podniků v ekonomice do značné míry na prostředí, ve kterém působí. Vlády zemí s tržními ekonomikami za zaměřují na eliminování nevýhod, s nimiž se musí firmy na trhu vyrovnávat. Lze konstatovat, že většina nevýhod malých a středních podniků vychází právě z jejich velikosti.

Nevýhody malých a středních podniků se dají rozdělit do těchto oblastí:

- Finanční:
 - o obtížný přístup ke kapitálu, který omezuje a limituje možnosti jejich rozvoje,
 - o nižší ceny velkých podniků včetně dumpingových cen dovážených produktů,
 - o druhotná platební neschopnost jako následek platební nekázně odběratelů,
 - o nízký tržní podíl aj.,
- Výrobní:
 - o vyšší podíl produkce náročné na živou práci,
 - o absence nejmodernější techniky a nutnost vyrábět na víceúčelových strojích aj.,
- Personální:
 - o vyšší intenzita práce včetně překračování pracovní doby,
 - o malé sociální výhody aj.,
- Organizační a řídicí:
 - o podnikatel řídí intuitivně a v jeho práci často převažuje improvizace,
 - o vysoké administrativní zatížení,
 - o špatná orientace v legislativních a daňových předpisech,
 - o problémy se zapojováním do náročných výzkumných projektů,.
- Obchodní:
 - o nekalá konkurence ze strany velkých podniků,
 - o omezené množství finančních prostředků na reklamu aj.

Podle FRKOVÉ (2004) trpí malé a střední podniky těmito dalšími nevýhodami:

- druhotná platební neschopnost,
- oblast odbytu produkce: menší vyjednávací síla než velké podniky,
- v případě subdodavatelů vysoká závislost na jediné firmě,
- menší trh s omezeným počtem odběratelů,
- omezený přístup k reklamě a prezentaci firmy,
- závislost firmy na konkrétních lidech ve vedení.

Dalším typickým znakem malých a středních podniků je jejich vysoká úmrtnost, neboť velmi mnoho MSP zaniká během prvních 3 až 5 let od zahájení svého podnikání a není to jev typický pouze pro rozvojové, ale také pro vyspělé západní ekonomiky.

2 Systém podpory malých a středních podniků v ČR

Dle TETŘEVOVÉ a kol. (2009) mají malé a střední podniky v současné globalizované ekonomice zásadní význam, jelikož působí jako významní zaměstnavatelé, nositelé regionálního rozvoje a současně tvoří nezanedbatelný sociální pilíř.

Vzhledem k výše uvedeným důvodům je více než zřejmé, že sektoru malých a středních podniků v EU je věnována zvýšená pozornost v souvislosti s vytvářením pozitivního ekonomického prostředí. Ukazatelem, který vyjadřuje důležitost malých a středních podniků a jejich podpory v ČR je Koncepce podpory MSP vydávaná Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, jež je každoročně aktualizována.

2.1 Legislativní rámec podpory malých a středních podniků⁷

Pro podporu malých a středních podniků v ČR jsou jasně stanovená pravidla, která vymezuje zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, jež je nástupcem zákona č. 299/1992 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, kde jsou stanoveny pokyny pro poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu a zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, který se zabývá slučitelností veřejné podpory se závazky ČR vyplývajícím z Evropské dohody. Co se týče regionálních podpor pro malé a střední podniky, tak ty jsou poskytovány na základě zákona č. 248/2000 Sb.

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, vymezuje oblasti podpory, ve kterých mohou být použity státní prostředky následovně:

- projekty zaměřené na investice,
- projekty zaměřené na výchovu a vzdělání ve vzdělávacích programech středních škol - ukončených výučním listem,
- projekty zaměřené na zvyšování odbornosti dospělých,
- projekty zaměřené na hospodářské a technické poradenství,

⁷ FRKOVÁ J., *Individuální podnikání. Malé a střední podnikání* 1. vyd. Praha: ČVUT Praha, 2004. s. 21-22

- projekty na sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a k posílení jejich postavení na trhu,
- projekty zaměřené na získávání informací o podnikání,
- projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky využívají malí a střední podnikatelé,
- projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- projekty vytváření nových pracovních míst,
- projekty zaměřené na navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a na účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- projekty zavedení systémů zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
- projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí.

Tato podpora může být poskytována v následující formě:

- návratná finanční výpomoc,
- dotace,
- finanční příspěvek,
- záruka,
- úvěr se sníženou úrokovou sazbou.

Dalším právním předpisem zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje⁸, který vymezuje podporu regionálního rozvoje na oblasti (předmětné této práci):

- rozvoj podnikání, s cílem zlepšení hospodářské struktury a vytváření nových nebo stabilizaci ohrožených pracovních míst,
- rozvoj lidských zdrojů a další opatření v oblasti trhu práce, například zvyšování kvalifikace, zabezpečování vzdělávání a rekvalifikací, zajišťování souladu

⁸ § 1, 3 zákona č. 248/2000 Sb., Obchodní zákoník, v aktuálním znění

dosaženého vzdělání a kvalifikace s potřebami trhu práce a hospodářského a sociálního rozvoje regionu,

- výzkum a technologický vývoj přispívající k celkovému rozvoji regionu se zřetelem na podporu zavádění nových technologií a inovací a posilování kapacit výzkumu a vývoje tam, kde je to pro rozvoj regionu nutné,
- rozvoj cestovního ruchu,
- zlepšování vybavení regionu infrastrukturou a zajištění dopravní obslužnosti.

2.2 Instituce podporující malé a střední podniky

Z hlediska původu můžeme subjekty poskytující podporu MSP rozdělit do tří skupin:

- vládní organizace zaměřené na poskytování různých služeb podnikatelům,
- nevládní organizace zpravidla na bázi neziskových organizací,
- privátní a podnikatelské subjekty.

2.2.1 Organizace veřejného sektoru

Vládní instituce, ale zejména Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“), vytvořily řadu institucí, jejichž úkolem je poskytování zvýhodněné poradenské služby i podnikatelům ze sektoru malých a středních podniků. Působnost těchto programů je celostátní. Nicméně z úrovně Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) jsou iniciovány programy podpory určené příslušným regionům, nebo případně přeshraniční spolupráci.

CzechInvest⁹

Tato agentura pro podporu podnikání a investic byla založena roku 1992 Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR jako příspěvková organizace. Jejím hlavním úkolem je posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podniků, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center.

⁹ O CzechInvestu [on-line]. 8. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>>

CzechInvest zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu především kvůli zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií. Další z jeho činností je propagace ČR v zahraničí jako vhodné místo pro investování. Jedná se o výhradní organizaci, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky a také podporuje české firmy, jenž mají zájem o to zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností.

Prostřednictvím těchto služeb a rozvojových programů přispívá CzechInvest k rozvoji domácích firem, stejně tak jako investorů z ČR i zahraničí a celkového podnikatelského prostředí.

Regionální poradenská a informační centra a podnikatelská inovační centra¹⁰

Po vzoru zemí Evropské unie byla od roku 1992 zakládána v České republice regionální poradenská a informační centra (dále jen „RPIC“). Jedná se o společnosti, které se prokázaly jako věrohodné pro poskytování poradenských informačních služeb pro malé a střední podniky v regionech.

RPIC poskytují malým a středním podnikům cenově zvýhodněné úvodní konzultace a služby podnikatelského poradenství, pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů aj. služby.

Podnikatelské inovační centrum¹¹ poskytuje služby určené především pro podporu malých a středních podnikům podpory zakládání nových technologicky zaměřených firem, asistenci při rozvoji již existujících firem, pomoc při vyhledávání a získávání finančních zdrojů pro rozvojové projekty, zapojování firem do národních i evropských programů,

¹⁰ Regionální poradenská a informační centra [on-line]. 8. 3. 2010. Dostupné na WWW:
<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-poradenska-a-informacni/1001179/2301/#b17>>

¹¹ Podnikatelská inovační centra [on-line]. 8. 3. 2010. Dostupné na WWW:
<<http://www.bic.cz/index.php?strana=16-onas>>

podporu při zavádění inovací ve firmách a při nalézání vhodných partnerů pro vývojovou, výrobní i obchodní spolupráci aj. služby.

Veškerá činnost RPIC a podnikatelských inovačních center jsou hrazeny ze státního rozpočtu.

Mezi další organizace patří například:

- CzechTrade,
- Národní vzdělávací fond,
- Centrum pro regionální rozvoj.

2.2.2 Soukromé neziskové organizace

Představují různorodé spektrum subjektů, které v rámci plnění svých úkolů poskytují různé užitečné služby podnikatelským subjektům včetně malých a středních podniků.

Hospodářská komora (dále jen „HK“)¹²

HK poskytuje tyto následující druhy služeb:

- podpory obchodních aktivit, zejména aktivit ve vztahu k zahraničí,
- podpory malého a středního podnikání,
- poskytování poradenských a konzultačních služeb.

Českomoravská záruční a rozvojová banka¹³

Tato instituce byla založena v roce 1992 a jejími akcionáři jsou stát, Komerční banka, a. s., Česká spořitelna, a. s. a Československá obchodní banka, a. s.

Tato společnost poskytuje svým klientům následující spektrum služeb:

- podpory pro malé a střední podnikatele:
 - bankovní záruky:

¹² TETŘEVOVÁ, L. a kol.: *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2009. s. 130

¹³ TETŘEVOVÁ, L. a kol.: *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2009. s. 129

- cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry,
- cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru,
- záruky za návrh do výběrového řízení na veřejnou záruku,
- o zvýhodněné úvěry:
 - bezúročné,
 - podřízené,
 - podřízené s finančním příspěvkem,
- o jiné finanční příspěvky,
- záruky a dotace na opravy a modernizace bytových domů, postavených panelovou technologií,
- investiční a finanční služby:
 - o emise dluhopisů, popřípadě směnečné programy,
 - o zhodnocení volných finančních prostředků,
 - o speciální běžné účty,
- dlouhodobé rozvojové infrastrukturní programy:
 - o správa úvěrových aktiv v oblasti zlepšování dopravní a vodohospodářské infrastruktury,
 - o dlouhodobé úvěry na financování rozvoje infrastruktury obcí.

Česká exportní banka¹⁴

Jedná se o specializovanou bankovní instituci pro státní podporu vývozu. Byla založena v roce 1995 a v dnešní době je již nedílnou součástí systému státní proexportní politiky. Jejím hlavním úkolem je poskytování státní podpory vývozu ve formě poskytování a financování vývozních úvěrů a dalších služeb s vývozem souvisejících. Česká exportní banka tak doplňuje služby nabízené domácí bankovní soustavou o financování vývozních operací vyžadující dlouhodobé zdroje financování za úrokové sazby a v objemech, které jsou pro vývozce na bankovním trhu ve stávajících tuzemských podmínkách jinak nedosažitelné.

¹⁴ Česká exportní banka [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW:

<<http://www.ceb.cz/content/view/92/35/>>

K dalším organizacím, které lze zařadit mezi soukromé neziskové, patří:

- Agrární komora ČR,
- Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR,
- Sdružení podnikatelů ČR.

2.2.3 Soukromé ziskové organizace

Vedle vládních a neziskových institucí existuje také velká spousta podnikatelských subjektů, které nabízejí začínajícím, ale také již fungujícím společnostem různé spektrum služeb. Mezi ně můžeme zařadit například poradenské služby jako vedení účetnictví, daňové poradenství, zabezpečení požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, právní konzultace aj.

Vědeckotechnické parky a podnikatelské inkubátory

Podle VEBERA, SRPOVÉ (2008) do soukromého sektoru patří podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky, které jsou zpravidla zřizovány spojením více organizací ze státního a komerčního sektoru. Na jejich zřizování se v ČR podílí jak jednotlivá města a kraje, které v nich vidí potenciál pro rozvoj regionu a snižování nezaměstnanosti, tak i řada školních institucí a vědeckých zařízení, které se s jejich využitím snaží převádět teoretické poznatky do praxe.

Business Angels¹⁵

Společnost „Business Angels Czech Trotls“ byla založena na konci roku 2001 v Praze a je řádným členem evropské sítě Business Angels (dále jen „EBAN“), která má své hlavní sídlo v Bruselu a sjednocuje všechny hlavní evropské společnosti zabývající se kapitálovými projekty. Cílem EBAN je najít alternativní zdroje investování rychle rostoucích společností nebo projektů s velkým tržním potenciálem. Příležitost spolupracovat s místními společnostmi a mít prospěch z jejich podpory, je jedním

¹⁵ Business Angels [on-line]. 9. 3. 2010. Dostupné na WWW:

<http://www.bacz.cz/www/index.php?sekce=home_cz>

z klíčových prvků tohoto projektu, který podpoří začátek a rychlý vývoj společnosti. Cílem EBAN je tedy zhodnocení investic v určitém časovém horizontu, který je pevně stanoven.

2.3 Druhy podpory malých a středních podniků v ČR

Podle VEBERA, SRPOVÉ (2005) můžeme obecně rozdělit druhy podpor následujícím způsobem:

- informační podpora,
- finanční podpora.

Podle SYNKA (2006) jsou sice malé a střední podniky rovnocennými účastníky trhu, ale jejich vznik a počáteční kroky jsou poznamenány určitým znevýhodněním ve srovnání s velkými podniky. Z toho důvodu je prakticky ve všech vyspělých zemích ze strany státu věnována malým a středním podnikům mimořádná pozornost.

Podpora rozvoje malých a středních podniků v ČR je orientována především na:¹⁶

- zlepšení přístupu malých a středních podniků ke kapitálu na realizaci podnikatelských záměrů formou poskytování záruk za úvěry, záruk investorům rizikového kapitálu aj.,
- rozšíření podpory inovačního podnikání malých a středních podniků zahrnujícího též transfer technologií a zabezpečení regionální podpory strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionů,
- zlepšení přístupu malých a středních podniků k cenově zvýhodněním informacím a poradenským službám podporou rozvoje informační a poradenské činnosti specializovaných institucí pro malé a střední podniky,
- zjednodušení legislativy především v oblasti daní, účetnictví, celní administrativy a vstupu do podnikání,
- podpora rozšiřování odborných školení v součinnosti s podnikatelskou sférou včetně zvyšování kvalifikace podnikatelů i zaměstnanců, zavedení školícího systému, který v rámci přípravy na podnikání poskytne stabilní základ pro zřízení soukromého podniku.

¹⁶ SYNEK, M. a kol.: *Podniková ekonomika*. Praha: C.H.Beck, 2006. s. 352-353

Drtivá většina podpor je poskytována prostřednictvím Operačních programů, které slouží jako základní strategické dokumenty finanční a technické podpory pro konkrétní region soudržnosti, nebo konkrétní tematickou oblast a jsou zpracovávány členskými zeměmi EU. V každém operačním programu jsou do detailu definovány cíle a priority, jichž chce daná členská země dosáhnout v aktuálním programovém období. Je zde též definována oblastní podpora, pro kterou lze čerpat prostředky ze strukturálních fondů. Další možnou formou podpory jsou granty a dotace, nebo odborná pomoc při výběru optimální varianty podpory.

Podporu lze poskytovat v těchto úrovních:

Lokální úroveň

- finanční: obce,
- nefinanční: úřady, obce, asociace,

Regionální úroveň

- finanční: granty a dotace z krajských rozpočtů,
- nefinanční: podpora formou informovanosti, odborná pomoc (Regionální rozvojová agentura, CzechInvest, úřady práce),

Vládní úroveň

- finanční: granty, dotace, zvýhodněné úvěry nebo záruky,
- nefinanční: poskytování informací, odborná pomoc.

2.4 Podpora malých a středních podniků na vládní úrovni

Koncepce podpory MSP v ČR na léta 2007 - 2013¹⁷

Tato koncepce podpory vymezuje především vizi stavu sektoru malých a středních podniků, stanovuje cíle a směry realizace stejně jako základní principy a priority v alokaci finančních prostředků k realizaci dané koncepce.

¹⁷ TETŘEVOVÁ, L. a kol.: *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2009. s. 117-118

Cílem této koncepce je zajištění konkurenceschopnosti sektoru MSP, které působí na území ČR, čímž dojde k zachování a podpoře dalšího rozvoje schopností těchto podniků vytvářet nová pracovní místa, ale také ovlivňovat ekonomický růst a kompenzovat rozdíly v rozvoji jednotlivých regionů.

Jedním z dílčích cílů této koncepce je zlepšení podnikatelského prostředí v ČR, které je často pro začínající podnikatele poměrně nepřátelské. Týká se to především zjednodušení daňového systému, podpory zakládání nových malých a středních podniků, nebo taktéž zlepšení vymahatelnosti práva.

V koncepci jsou také velmi přesně definovány směry její realizace za které si můžeme označit:

- zlepšování podnikatelského prostředí,
- rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury pro rozvoj malého a středního podnikání,
- přímá podpora malým a středním podnikatelům,
- nástroje přímé podpory podnikatelů a rozvoje infrastruktury podnikání a jejich financování.

Finanční prostředky na čerpání těchto podpor budou získávány ze státního rozpočtu a ze strukturálních fondů EU.

2.4.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR¹⁸

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR je ústředním orgánem státní správy pro:

- podporu podnikání a investování v oblasti zpracovatelského výzkumu a vývoje, techniky a technologií včetně využití evropských fondů v této oblasti,
- podporu malých a středních podniků, s výjimkou regionální podpory podnikání, a pro rozvoj živnostenského podnikání a využívání evropských fondů v této oblasti.

¹⁸ MPO ČR [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument1926.html>>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR je poskytovatelem operačních programů ze strukturálních fondů Evropské unie.

Operační program Podnikání a inovace¹⁹

Cílem tohoto operačního programu je zvýšení konkurenceschopnosti ČR do konce programovacího období a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí EU. Dosažení tohoto cíle v operačním programu by mělo být zajištěno výraznou podporou inovací a úzkým propojením oblastí vývoje a výzkumu s podnikovou sférou.

Z výše uvedených důvodů by proto měly být stimulovány všechny formy kooperace, které směřují k dosažení těchto cílů. Neodmyslitelnou součástí je i podpora vytváření ideálního prostředí pro podnikání a inovace, které bude sloužit jako stimulant pro vznik nových společností, ale také pro rozvoj již stávajících.

Řídícím orgánem programu je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Zprostředkujícími subjekty jsou CzechInvest, CzechTrade, Česká energetická asociace a ČMRZB.

Investiční pobídky²⁰

Investoři, kteří zavádějí novou výrobu nebo rozšiřují stávající výrobu v oblasti zpracovatelského průmyslu mohou v případě, že jejich investice překračuje 50 mil. Kč získat investiční pobídky podle Zákona o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb. ve znění platném od 2. července 2007.

Nabízené pobídky:

- sleva na dani z příjmů právnických osob,
- hmotná podpora vytváření pracovních míst,
- hmotná podpora na školení a rekvalifikace.

¹⁹ TETŘEVOVÁ, L. a kol.: *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2009. s. 123-125

²⁰ Investiční pobídky [on-line]. 12. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-zpracovatelsky-prumysl>>

2.4.2 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Toto ministerstvo se zabývá poskytováním podpory z operačního programu Evropské unie Lidské zdroje a zaměstnanost.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost²¹

Globálním cílem tohoto operačního je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti lidí ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU. V operačním programu je vymezeno pět základních věcných prioritních os, které pokrývají problematiku adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů.

2.5 Podpora malých a středních podniků na regionální úrovni

2.5.1 Krajská hospodářská komora²²

Jedním z hlavních důvodů založení Krajských hospodářských komor bylo vytvoření institucí, které budou usnadňovat spolupráci mezi okresními hospodářskými komorami v rámci kraje. Jejich základními úkoly je reprezentace a koordinace společných zájmů svých členů vůči orgánům státní správy a orgánům územní samosprávy a napomáhání rozvoji podnikání v kraji. Také se zabývají spoluutvářením podnikatelského klimatu kraje, podporují podnikatelské aktivity, prosazují a hájí potřeby svých členů.

2.5.2 Pardubický kraj

Pardubický kraj každoročně přiděluje finanční prostředky ze svého rozpočtu institucím na rozvoj kraje, především v následujících oblastech:

- podnikání,
- zaměstnanost,
- životní prostředí,

²¹ OPLZZ [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/text-oplzz-36.pdf>>

²² KHKPK [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.khkpce.cz/dokumenty-7/statut-krajske-hospodarske-komory-pardubickeho-kraje.aspx>>

- infrastruktura,
- inovační rozvoj atd.

2.5.3 Regionální rozvojové agentury²³

Tyto agentury se ukázaly jako účinný nástroj institucionální podpory regionálního rozvoje. V ČR působí regionální rozvojové agentury především jako nástroj regionální politiky státu a krajů, především pokud se jedná o podporu ekonomického rozvoje v krajích, včetně využívání státní a zahraniční pomoci a taktéž efektivní spolupráce veřejného sektoru s podnikatelskými subjekty v daném území.

Hlavní náplní činnosti regionálních rozvojových agentur bývá:

- poskytování služeb pro podnikání i pro místní či regionální orgány,
- příprava, realizace, monitoring a vyhodnocování rozvojových projektů,
- mezinárodní aktivity včetně účasti na programech Evropské unie.

Regionální rozvojové agentury jsou velmi často klíčovou regionální institucí, která se zabývá definováním a realizací strategií regionálního rozvoje a zaměřuje se například na:

- podporu podnikání.

2.5.4 Regionální kancelář CzechInvest²⁴

Na počátku roku 2004 založila agentura CzechInvest síť třinácti regionálních kanceláří ve všech krajských městech. Hlavní příčinou jejich vzniku bylo rozšíření nabídky služeb. V současnosti poskytují regionální kanceláře CzechInvestu následující služby:

- informace o službách agentury a možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU,
- pomoc firmám se zájmem o realizaci svých investic v daném regionu,

²³ RRA ČR [on-line] 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.crr.cz/cs/regiony/regionalni-rozvojove-agentury/>>

²⁴ CzechInvest [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>>

- spolupráce se zástupci místní správy a samosprávy, školami a dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu.

2.5.5 Regionální poradenské a informační centrum²⁵

Jedná se o poradenské společnosti, jejichž výběr byl proveden na základě doporučení regionálních orgánů a které se prokázaly jako věrohodné pro poskytování poradenských a informačních služeb pro malé a střední podniky v regionech.

Poskytované služby:

- bezplatné úvodní konzultace a cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství,
- pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů,
- zprostředkování bankovních úvěrů,
- vytváření nových pracovních míst,
- poskytování informací o dalších možných programových podporách a podporách regionu,
- organizace vzdělávacích seminářů pro podnikatele aj.

2.5.6 Vědeckotechnické parky²⁶, brownfields

Zřizovateli vědeckotechnických parků jsou státní a regionální orgány, univerzity, výzkumné a vývojové organizace, průmyslové podniky, hospodářské komory, finanční instituce, soukromé firmy, sdružení a svazy. Tyto parky vznikly a další jsou připravovány v prostředí vědeckovýzkumných pracovišť a v prostředí vysokých škol. Vznikají na základě iniciativy výrobních, obchodních a dalších podnikatelských subjektů, v pohraničních oblastech, z iniciativy soukromých osob. Je již běžné že jsou součástí regionální rozvojových plánů a připravovaných strukturálních fondů.

²⁵ RPIC [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-poradenska-a-informacni/1001179/2301/#b1>>

²⁶ Vědeckotechnické parky [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.svtp.cz/ospolecnosti.php>>

Brownfields²⁷

Lokality brownfieldů skýtají značný potenciál dalšího rozvoje a jejich realizace má pozitivní sociální a ekonomický dopad na danou oblast, a to i přesto, že jejich příprava je časově a finančně náročná.

Co znamená brownfield:

- ekonomický zdroj, podnikatelská aktivita a příležitost, kterou je potřeba využít,
- historická stopa, zdroj paměti národa, kulturní a architektonické dědictví, které by se mělo zachovat a rekonstruovat.

Pod pojmem brownfield se skrývá nemovitost (pozemek, objekt, areál), která:

- je nedostatečně využívána, je zanedbaná a případně i kontaminovaná,
- nelze ji vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces její regenerace,
- vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné činnosti.

2.6 Podpora malých a středních podniků na místní úrovni

2.6.1 Obce

Jedním z důležitých zdrojů podpory malých a středních podniků na místní úrovni jsou obce. Ty mohou kupříkladu pomoci při vzniku průmyslových zón a také provozují informační portály, nebo poskytují potřebné informace přímo na obecních nebo městských úradech.

Mimo jiné poskytují podnikům velmi důležité informace, které jsou potřebné především k:

- založení podniku,
- hledání nových zaměstnanců,
- rozšíření oboru podnikání,
- získání dalších budov aj.

²⁷ Brownfields [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/brownfieldy>>

2.6.2 Pracovní agentury

Jedná se o společnosti, které stejně jako Úřady práce poskytují služby při hledání nových zaměstnanců a mají svou vlastní evidenci žadatelů o zaměstnání.

Jejich služby zahrnují:

- personální poradenství,
- výběr a vyhledávání zaměstnanců,
- vzdělávání a rozvoj zaměstnanců aj.

2.6.3 Czech POINT²⁸

Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál, neboli Czech POINT je projektem, který má za cíl zredukovat přílišnou byrokracii ve vztahu občan – veřejná správa. V současnosti musí občané navštívit několik úřadů k vyřízení jednoho problému. Jedná se o asistované místo výkonu veřejné správy, které umožňuje komunikaci se státem prostřednictvím jednoho místa tak, aby „obíhala data ne občan“.

Smyslem Czech POINTu je vytvoření garantované služby pro komunikaci se státem prostřednictvím jednoho universálního místa, kde je možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, úředně ověřit dokumenty a listiny, převést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak, získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanství a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Jedná se tedy o maximální využití údajů ve vlastnictví státu tak, aby byly minimalizovány požadavky na občana.

²⁸ Czech POINT [on-line]. 10. 3. 2010. Dostupné na WWW:
<<http://www.czechpoint.cz/web/index.php?q=node/22>>

3 Pardubický kraj

3.1 Charakteristika Pardubického regionu

Pardubický region leží ve severní části Pardubického kraje a sousedí s následujícími územními samosprávnými celky:

- Přelouč,
- Holice,
- Chrudim.

Na severu sousedí ještě s Královohradeckým krajem.

Obrázek č. 1: Mapa Pardubického kraje

Zdroj: Pardubický kraj [on-line]. 30. 3. 2010. Dostupné na WWW:
<http://www.risy.cz/obce_s_rozsirenou_pusobnosti_pardubicky_kraj>

3.1.1 Geografické údaje o Pardubickém kraji

Pardubický kraj²⁹ zahrnuje území okresů Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí a spolu s krajem Královéhradeckým a Libereckým tvoří region soudržnosti NUTS II Severovýchod. Celková rozloha činí 4 519 km², díky čemuž je Pardubický kraj čtvrtý nejmenší v ČR. Z této výměry připadá 60,6 % na zemědělskou půdu a lesní pozemky pokrývají 29,4 %. Počet obyvatel tohoto kraje je přes 510 000, průměrná hustota osídlení 113 obyvatel/km². V kraji je celkem 453 obcí, z čehož má 29 statut města. Sídelním městem kraje jsou Pardubice. V návaznosti na rozvíjející se infrastrukturu a průmyslově zemědělskou výrobu je tento kraj lákavou oblastí pro potenciální investory.

Hospodářský význam kraje je charakterizován především průmyslovými podniky, které jsou zaměřeny na průmysl elektrotechnický, chemický, textilní, strojírenský, energetiku a stavebnictví. Význam kraje také podtrhuje trať evropského železničního rychlostního koridoru s důležitými křižovatkami Pardubice a Česká Třebová.

Region lze charakterizovat jako průmyslově – zemědělský. Velmi produktivní oblast je Polabská nížina, která zabírá téměř polovinu území kraje. Nejúrodnější část této oblasti je Pardubicko.

3.1.2 Ekonomika a zaměstnanost Pardubického kraje

V Pardubickém kraji³⁰ bylo v 1. pololetí 2009 celkem 148 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Průměrný evidenční počet zaměstnanců v těchto podnicích činil 43,7 tisíc osob, což byl čtvrtý nejnižší počet mezi kraji – tvořil tak 5,5 % celorepublikového počtu.

²⁹ Pardubický kraj [on-line]. 30. 3. 2010. Dostupné na WWW:

<<http://czech.republic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=48464>>

³⁰ Průmysl v Pardubickém kraji [on-line]. 30. 3. 2010. Dostupné na WWW:

<http://www.czso.cz/xr/redakce.nsf/i/prumysl_v_pardubickem_kraji_v_roce_2009>

Počet pracovních sil v Pardubickém kraji³¹ dosáhl ve 4. čtvrtletí roku 2009 počtu 238,2 tis. osob, z toho bylo 135,2 tis. mužů (56,7 %) a 103 tis. žen (43,3 %). Míra ekonomické aktivity (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných k počtu osob starších 15-ti let) dosáhla za obě pohlaví 58,2 %. Proti stejnému období z roku 2008 klesla o 0,4 procentního bodu.

Počet neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce dosáhl k 31. 12. 2009 v kraji celkem 26 817 osob, proti roku 2008 se tento počet zvýšil o 9 819 osob. Nezaměstnanost postihla všechny věkové kategorie následovně:

- osoby do 20 let: 5,2 %,
- osoby ve věku 20 – 24 let: 13,5 %,
- osoby ve věku 50 – 54 let: 12, 7 %,
- osoby ve věku 55 – 59 let: 12,7 %,
- osoby ve věku 35 – 39 let: 67,8 %.

Tabulka č. 2: Míra registrované nezaměstnanosti v Pardubickém kraji k 28. 2. 2010 (v %)

	Evidování uchazeči o zaměstnání	z toho dosažitelní	Volná pracovní místa hlášená úřadům práce	Míra registrované nezaměstnanosti (v %)
Pardubický kraj	29 597	29 215	1 459	10,65
v tom okresy:				
Chrudim	6 444	6 397	238	11,89
Pardubice	7 167	7 098	727	7,58
Svitavy	7 616	7 531	166	13,74
Ústí nad Orlicí	8 370	8 189	328	11,36

Zdroj: Míra nezaměstnanosti [on-line]. 30. 3. 2010. Dostupné na WWW: http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/mira_nezamestnanosti_k_28_unoru_2010_v_pardubickem_kraji_cinila_10_6_

³¹ Shrnutí základních tendencí sociálního a ekonomického vývoje Pardubického kraje [on-line]. 30. 3. 2010.

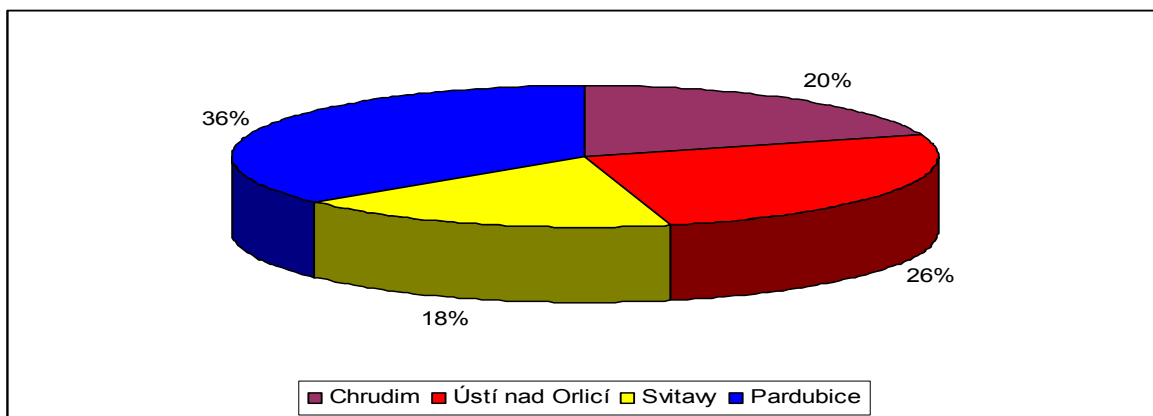
Dostupné na WWW:

http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/shrnuti_zakladnich_tendenci_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_pardubickeho_kraje_v_roce_2009

3.2 Charakteristika malých a středních podniků v Pardubickém regionu

Z grafu č. 3 vyplývá, že Pardubický region se svými 36 % zaujímá první místo v počtu ekonomických subjektů ze všech regionů Pardubického kraje. V Pardubickém regionu je velká řada velký, malých i středních podniků. Nejvýrazněji dominuje chemický průmysl a dále strojírenský, mezi malými a středními podnikateli je však možné nalézt v podstatě celé spektrum podnikatelských činností.

Graf č. 3: Podíl ekonomických subjektů jednotlivých okresů v Pardubickém kraji v roce 2008 (v %)

Zdroj: RIS [on-line]. 30. 3. 2010. Dostupné na WWW: <
http://www.risy.cz/index.php?pid=509&kraj=10&p_kapitola=4&form_rokod=2008&form_rokdo=2008&language=CZ&MapsRok=2008&kod_ukaz=040101&uroven_nuts=4&kod_nuts=CZ053>

K 1. 1. 2009 bylo v celém Pardubickém regionu zapsáno do registru ekonomických subjektů 39 505 podnikatelských subjektů. Z toho bylo 79,4 % tvořeno fyzickými osobami a 21,6 % právnickými osobami. Při členění podle odvětví tvořily z celkového počtu subjektů 29 % podnik zabývající se pohostinstvím, 23% podniky zabývající se ostatními obchodními službami, 15 % tvořily průmyslově orientované podniky, 12 % podniky orientované na stavebnictví a zbylých 21 % připadalo na jiné druhy činnosti jako např. doprava, svobodná povolání aj.

Tabulka č. 3: Organizační struktura ekonomických subjektů v Pardubickém kraji a regionu v roce 2009

Organizační struktura	Pardubice	Kraj celkem
Ekonomické subjekty celkem	40 468	111 898
a) fyzické osoby	31 829	90 238
b) obchodní společnosti	4 230	9 100
c) družstva	146	457
Subjekty do 10 zaměstnanců	16 274	45 748
Subjekty do 50 zaměstnanců	748	2 198
Subjekty do 250 zaměstnanců	187	568

Zdroj: Statistický bulletin Pardubického kraje [on-line]. 30. 3. 2010. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/xediciplan.nsf/p/531302-09>, Vlastní zpracování a úprava

V roce 2009 bylo evidováno na Pardubicku celkem 17 209 malých a středních podniků, které tvoří 42,5 % celkových ekonomických subjektů v daném regionu, což je nezanedbatelná a významná část zdejšího ekonomického klimatu. Většina malých a středních podniků v tomto regionu působí v oblasti poskytování pohostinství aj. služeb jako například obchodní služby ve finančním sektoru. Největší hustota malých a středních podniků je ve městech, naproti tomu v menších obcích je spíše více fyzických osob.

4 Analýza systému podpory malých a středních podniků v Pardubickém regionu

4.1 Národní úroveň

4.1.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Podle současných statistik agentury CzechInvest ke dni 30. 3. 2010 bylo v rámci Operačního programu Podnikání a inovace poskytnuta dotace celkem 2 832 projektům v celé ČR a hodnota těchto dotací se vyšplhala na 21 109 948 000 Kč. Do těchto dotací jsou zahrnuty pouze projekty, kterým již bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Podle výroční zprávy Ministerstva průmyslu a obchodu ČR z roku 2008 o čerpání dotací OPPI bylo v Pardubickém kraji podáno celkem 469 Realizačních a plných žádostí z nichž bylo schváleno 422 žádostí, ale proplacena nebyla žádná.

Tabulka č. 4: Přehled přiznaných dotací dle programů v Pardubickém kraji

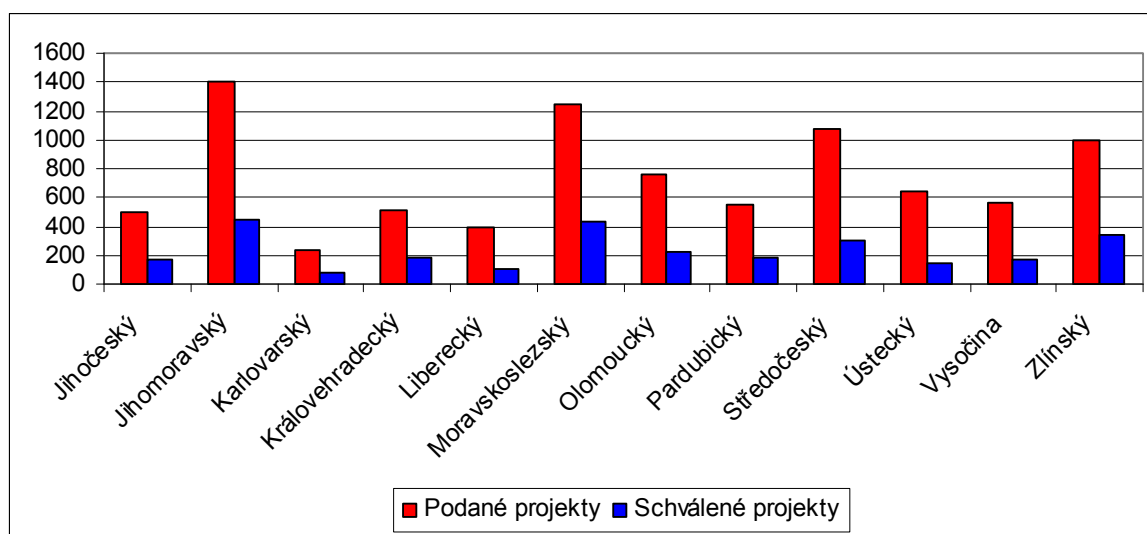
Název programu	Počet dotací poskytnutých MSP
Eko-energie – Dotace- Výzva II	5
Eko-energie - Využití obnovitelných a druhotných energií	4
Eko-energie - Zvyšování účinnosti při výrobě	3
ICT a strategické služby – Výzva I	4
ICT v podnicích - Výzva I	11
ICT v podnicích - Výzva II	11
Inovace - Inovační projekt - Výzva I	6
Inovace - Inovační projekt - Výzva II	6
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	4
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví	2
Marketing - Výzva I	23
Nemovitosti - Výzva I	14
Poradenství - Výzva I	8
Potenciál - Výzva I	2
Potenciál - Výzva II	8
ROZVOJ - Výzva I	9
Školící střediska - Výzva I	3
Celkem	123

Zdroj: Statistika čerpání dotací OPPI [on-line]. 31. 3. 2010. Dostupné na WWW: <
<http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>>, vlastní úprava

K 30. 3. 2010 bylo v Pardubickém kraji poskytnuto celkem 123 podpor z programu OPPI v celkové výši 244 649 459 Kč.

Následující graf zobrazuje přehled podpořených projektů v rámci programu OPPI k 30. 3. 2010.

Graf č. 4: Projekty OPPI dle krajů k 30. 3. 2010

Zdroj: Statistika čerpání dotací OPPI [on-line]. 31. 3. 2010. Dostupné na WWW: <http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>, vlastní úprava

Investiční pobídky

V Pardubickém kraji byla investiční pobídka přislíbena pouze jediné firmě od roku 1994 do 14. ledna 2010 a to v hodnotě 104 200 000 Kč. Jmenovitě se jedná o společnost Isolit – Bravo, s. r. o. se sídlem v Jablonném nad Orlicí a díky této investici došlo k vytvoření celkem 14 nových pracovních míst.

4.1.2 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

V Pardubickém regionu nebyla poskytnuta z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost do roku 2008 žádná podpora ze strukturálních fondů Evropské unie.

4.2 Regionální úroveň

4.2.1 Krajská hospodářská komora Pardubického kraje

Krajská hospodářská komora Pardubického kraje (dále jen „Khk PK“) zaměřila svou činnost v roce 2009 především na následující oblasti:

- podpora podnikání,
 - pomoc při rozvoji podnikání především malým a středním podnikatelům,
 - rozvoj podmínek pro podnikání v Pardubickém kraji,
 - podpora podnikatelské aktivity, prosazování, ochrana a obhajoba potřeb členů,
- marketingové služby,
- ekonomické služby,
- celní služby.

Khk Pk se také aktivně zapojila do projektů³²:

- **Karnety ATA, certifikační činnost o původu zboží:** vystavování osvědčení o původu zboží,
- **Czech POINT:** vydávání výpisů z Obchodního rejstříku aj.,
- **MÝTO CZ:** poskytování komplexních služeb v oblasti elektronického mýtného,
- **Regionální exportní místa státní agentury CzechTrade:** poskytování informací o světových trzích aj.

4.2.2 Pardubický kraj

Podpora z rozpočtu Pardubického kraje není pro malé a střední podniky konkrétně stanovena. Většina finančních prostředků, které jsou poskytovány, je určena především na výstavbu infrastruktury, péči o životní prostředí aj. aktivity, které přispívají k rozvoji kraje. Pro rok 2009 rozpočet vyčlenil 25 908 561 Kč pro jiné subjekty, jejichž činnost kraj podporuje. Tyto prostředky byly rozdělovány především v oblasti životního prostředí a zemědělství, školství, mládeže a sportu, rozvoje lidských zdrojů a sociálních věcí.

³² Khk PK [on-line]. 20. 4. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.khkpcz.cz/navrh-vyrocní-zpravy-khk-pk-za-rok-2009.aspx>>

Celkové dotace za rok 2009 činily 16 943 000 Kč z čehož dotace na investice 5 000 000 Kč. Granty poskytované Pardubickým krajem činily za rok 2009 celkem 51 500 000 Kč.

Konkrétní granty pro ekologickou výchovu a osvětu a také program péče o životní prostředí měly vyčleněno 2 600 000 Kč.

Státní fond životního prostředí

Malé a střední podniky v Pardubickém kraji mohou díky tomuto fondu využívat například účelové dotace. Ty jsou poskytovány buď na jednorázové, nebo déle trvající aktivity společnosti v ochraně a tvorbě životního prostředí. To může být buď takového charakteru, že posilují významnost a zvuk Pardubického kraje, stejně tak jako utvářejí jeho image, nebo jsou nadlokálního charakteru v případě, že se realizují na území kraje a významně přispívají k zlepšení stavu životního prostředí. Dotaci může obdržet právnická, ale také fyzická osoba, nicméně její výše není vyšší než náklady nezbytně nutné pro realizaci projektu.

Tabulka č. 5: Realizovaná finanční podpora akcí podle krajů (mil. Kč)

Kraj	Dotace	Půjčka	Podpora celkem
Hl. m. Praha	101,7	0,0	101,7
Jihočeský	83,1	0,0	83,1
Jihomoravský	341,1	35,1	376,2
Karlovarský	32,8	0,7	33,5
Královehradecký	166,2	0,9	167,1
Liberecký	38,7	2,2	40,9
Moravskoslezský	85,2	0,0	85,2
Olomoucký	111,7	14,3	126,0
Pardubický	67,7	10,5	78,2
Plzeňský	266,6	0,4	267,0

Středočeský	189,7	25,3	215,0
Ústecký	52,4	0,0	52,4
Vysočina	58,6	2,2	60,8
Zlínský	63,9	7,1	71,0
Celkem	1659,4	98,7	1758,1

Zdroj: Zpráva o hospodaření SFŽV [on-line]. 20. 4. 2010. Dostupné na WWW:

<http://www.sfzp.cz/soubor-ke-stazeni/26/7801-zprava_o_hospodareni_2008.pdf>

Fond prevence kriminality

Dotace z tohoto fondu jsou poskytovány primárně na prevenci kriminality a eliminaci jakýchkoliv dalších sociálně patologických jevů. Způsob a určení dotace může určovat Rada města Pardubic a Zastupitelstvo města Pardubic. Na prevenci kriminality bylo z rozpočtu PK vyčleněno pro rok 2009 celkem 400 000 Kč, což je o 25 000 Kč více proti roku 2008.

4.2.3 Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje

Hlavním úkolem RRA PK je zastupovat zájmy místní správy v regionálních institucích, koordinovat problémy spojené s rozvojem měst a obcí a spolupracovat s centrálními orgány státu a krajskou správou.

Hlavní předmět činnosti:³³

- koordinace, prosazování a hájení zájmů regionální politiky Pardubického kraje,
- poskytování univerzálních služeb pro podporu a koordinaci hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje kraje,
- získávání a využívání tuzemských a zahraničních finančních zdrojů pro regionální rozvoj, ve spolupráci s ostatními regionálními agenturami v ČR podílení se na komplexních úlohách regionálního rozvoje ČR dle zásad Evropské unie,

³³ Hlavní předmět činnosti RRA PK [on-line]. 6. 4. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.rrapk.cz/>>

- zajišťování zpracování programových dokumentů včetně návrhu konkrétních projektů za kraj v rámci administrace strukturálních fondů EU, případně podobných investičních programů, umístitelných v regionu,

4.2.4 CzechInvest, regionální kancelář pro Pardubický kraj

Služby poskytované regionální kanceláři:

- poskytování informací o službách agentury CzechInvest,
- konzultace se zástupci firem ohledně možností podpory podnikání ze strukturálních fondů Evropské unie, které jsou CzechInvestem zajišťovány,
- pomoc firmám, které mají zájem o realizaci svých investic v daném regionu,
- spolupráce se zástupci místní správy a samosprávy, školami a dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu.

4.2.5 Brownfields

Vzhledem k průmyslové povaze Pardubického regionu se v této oblasti vyskytuje poměrně velké množství brownfields, které jsou již zčásti regenerovány, nebo využívány. Konkrétně se jedná o 13 oblastí, které jsou nabízeny prostřednictvím zástupců města jednotlivým investorům.

Tabulka č. 6: Přehled brownfields v Pardubickém regionu

Název	Předchozí využití	Stávající využití	Rozloha (m ²)
CESA	Rozestavěno	Bez využití	5 300
Kyjevská (bývalá Tesla)	Průmysl	Průmysl, skladování	25 000
Průmyslový areál Opočíněk	Průmysl	Částečně využito	65 000
Synthesia Pardubice, administrativní objekty	Občanská vybavenost	Bez využití	71 200

Synthesia Pardubice, areál Ry 101a,b	Průmysl	Bez využití	9 523
Synthesia Pardubice, Rybitví Jih	Průmysl	Bez využití	25 000
Synthesia Pardubice, Rybitví Sever - jídelna	Občanská vybavenost	Bez využití	25 000
Synthesia Pardubice, Rybitví Sever - sklady	Průmysl	Bez využití	40 000
Synthesia Pardubice, Rybitví Sever II	Průmysl	Bez využití	55 000
Synthesia Pardubice, Rybitví Západ	Průmysl	Bez využití	40 000
Synthesia Pardubice, Rybitví Západ II	Průmysl	Bez využití	45 000
Synthesia Pardubice, Zelená louka - Biolíh	Průmysl	Bez využití	57 000
Synthesia Pardubice, Zelená louka – odkladiště	Průmysl	Bez využití	140 000

Zdroj: Brownfieldy.cz [on-line]. 20. 4. 2010. Dostupné na WWW:

<<http://www.brownfieldy.cz/seznam-brownfieldu/?p=2>>.

4.2.6 TechnoPark Pardubice

Realizace tohoto projektu probíhala pod záštitou veřejného sektoru zastoupeného Univerzitou Pardubice a Krajským úřadem, ale také soukromého sektoru, který zastupovala společnost Free Zone, a. s. Cílem tohoto projektu je vytvoření centra strategických služeb, vývoje a výzkumu se zaměřením především na elektrotechnický, chemický, automobilový průmysl, informační technologie a softwarové aplikace.

Výše investice do tohoto projektu byla přibližně ve výši 400 mil. Kč a její část byla financována ze strukturálních fondů EU. Také mělo dojít k vytvoření celkem 250 nových pracovních míst.

4.3 Místní úroveň

4.3.1 Statutární Město Pardubice

V Pardubicích je z rozpočtu poskytována podpora především na rozvoj školství, sociální péče, sportu a také na kulturní rozvoj, spíše než podpora malým a středním podnikům, pro které podpora jako taková není nijak specifikována, ale mohou se účastnit soutěží o veřejné zakázky společně s velkými společnostmi, čímž kraj nepřímo podporuje malé a střední podniky.

Statutární město Pardubice disponuje několika dotačními programy³⁴:

- program podpory v sociální a zdravotní oblasti: celkem vyplaceno 7 426 811 Kč za rok 2009,
- program prevence kriminality: celkem vyplaceno 1 022 000 Kč za rok 2009,
- program podpory volného času: celkem vyplaceno 1 401 490 Kč za rok 2009,
- program podpory kultury: celkem vyplaceno 5 710 000 Kč za rok 2009,
- program podpory sportu: celkem vyplaceno 16 232 700 Kč za rok 2009,
- program podpory cestovního ruchu: celkem vyplaceno 313 250 v 1. kole roku 2008,
- prostředky na nájemné: celkem vyplaceno 1 716 000 Kč za rok 2009,
- fond ekologické výchovy a osvěty: prozatím nebyly dotace vyplaceny.

Veškeré žádosti o dotace jsou posuzovány, schvalovány případně zamítány Radou města Pardubice. Z výše uvedených podpor byla velká většina poskytnuta neziskovým organizacím na uvedené účely, z čehož vyplývá, že malé a střední podniky z těchto dotací čerpají pouze minimálně.

³⁴ Dotace a granty [on-line]. 20. 4. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.mesto-pardubice.cz/urad/radnice/magistrat/dotace-granty.html>>

4.3.2 Pracovní agentury

Přímo v Pardubicích se nachází celá řada pracovních agentur, které se zabývají především poskytováním služeb v oblasti zprostředkování práce, vyhledávání zaměstnanců do trvalého pracovního poměru a personálním poradenstvím. Působí zde například tyto agentury:

- Manpower, s. r. o.,
- Personal Consult, s. r. o.,
- Start People, s. r. o. aj.

4.3.3 Czech POINT

V současnosti je v Pardubickém kraji 236 poboček Czech POINT na Městských a Obecních úřadech.

Poskytované služby:

- výpis z Katastru nemovitostí, Obchodního rejstříku, Živnostenského rejstříku, Rejstříku trestů, insolventního rejstříku,
- autorizovaná konverze dokumentů,
- datové schránky,
- centrální úložiště ověřovacích doložek,
- vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů,
- Czech POINT E-SHOP – výpisy poštou aj. služby.

4.4 Shrnutí výsledků

Podle informací, které byly dostupné se zaměřuje na podporu malých a středních podniků přímo pouze vládní úroveň. Zde je podpora tvořena řadou programů, z nichž stěžejní je program OPPI, jehož předchůdcem byl program OPPI. Informace o možnostech podpory z těchto programů jsou snadno dostupné buď na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu, nebo agentury CzechInvest aj.

V rámci krajské úrovně není pro MSP přímo vyhrazena žádná podpora, neboť kraj poskytuje granty a dotace všem podnikatelským subjektům bez ohledu na jejich velikost. Protože podmínky pro získání těchto dotací nejsou nikterak jednoduché, tak malé a střední podniky mohou reagovat pouze na malé množství výzev.

Na místní úrovni je podpora MSP podobná jako na krajské. Vyhlašují se grantová a dotační schémata, ale nejsou určena pouze pro MSP, nýbrž pro všechny podnikatelské subjekty. Názor města Pardubice je takový, že potřebné služby ohledně poskytování informací na této úrovni dostatečně poskytuje Krajská hospodářská komora Pardubického kraje, a proto není nutné je duplikovat. Přesto jsou na této úrovni středobodem zájmu využití Brownfields, kdy zástupci města Pardubice nabízejí a představují tyto lokality investorům včetně poskytnutí informací o možném využití těchto zón. V této souvislosti probíhá úzká spolupráce s agenturou CzechInvest, která pro investory pořádá školení a skrze ni je možný příliv nových a převážně zahraničních investorů. Zde jsou malé a střední podniky podpořeny tehdy, když si pronajmou prostory v těchto zónách.

Tabulka č. 7: Přehled zjištěných informací o podpoře malých a středních podniků

Úroveň podpory	Poskytovatel	Druhy poskytované podpory	Účel podpory
Vládní	MPO	OPPI, investiční pobídky	Podpora inovací, výzkumu; zavádění výroby
	Ministerstvo práce a sociálních věcí	OPLZZ	Nová pracovní místa, vyšší kvalifikace
Regionální	Khk	Informační služby, rozvoj podnikání	Tvorba podnik. klima kraje, podpora podn. aktivit
	Pardubický kraj	Rozpočet kraje, granty, dotace	Zaměstnanost, životní prostředí aj.

	RRA	Podpora regionálního rozvoje	spolupráce podnikatelských subjektů
	Regionální kancelář CzechInvest	Informace o službách agentury	Podpora realizace investic
	RPIC	Tvorba podnikatelských plánů	Poradenské a informační služby
	Vědeckotechnické parky	Snadnější přístup k technologiím	Snížení potřeby vysokého kapitálu
Místní	Obce	Informační portály	Rozšíření oboru podnikání, hledání nových zaměstnanců
	Pracovní agentury	Personální poradenství	Hledání vhodných pracovníků
	Czech POINT	Různé druhy výpisů	Zjednodušení administrativy

Zdroj: Vlastní

Podle mého názoru v současnosti není podpora malých a středních podniků dostatečná především z toho důvodu, že blíže se na ni zaměřuje pouze vládní úroveň. Protože důležitost MSP je pro ekonomiku značná, tak by podle mého názoru bylo nejlepší postupně zapojovat především do finanční podpory i nižší úrovně a tedy regionální a místní. Finanční prostředky by tak byly více dostupné a podnikatelům by se více zjednodušil přístup k finančním prostředkům, neboť v současnosti není získání podpory ať už na vládní, regionální nebo místní úrovni příliš snadné a je tak omezen potenciál malých a středních podniků.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce byla analýza systému podpory malých a středních podniků v České republice se zaměřením na Pardubický kraj a region Pardubice. Mezi dílčí cíle patřilo charakterizování MSP a možnost podpor, které lze získat ze strukturálních fondů EU, rozpočtu České republiky, rozpočtu Pardubického kraje a regionu Pardubice. Podpora poskytovaná malým a středním podnikům v ČR může mít podobu finanční, ale i nefinanční především ve formě informací, vzdělávání aj. aktivit sloužících k podpoře MSP.

Předtím než bylo možné vypracovat hlavní ale i dílčí cíle, tak bylo potřeba definovat a vymežit základní pojmy jako podnik, podnikatel, malé a střední podniky, podpora podnikání, veřejná podpora nebo také programy podpory. Mimo vysvětlení těchto pojmů byly definovány instituce, které se podporou malých a středních podniků zabývají na všech úrovních.

Praktická část, která se odvíjí z již stanovených úrovní podpor je zaměřena na hodnocení možnosti získání finančních prostředků, případně informací a služeb v rámci ČR, Pardubického kraje. K tomu, aby byla získána potřebná data, bylo nutné komunikovat s Krajským úřadem Pardubice, Magistrátem města Pardubice a dalšími institucemi např. CzechInvest, Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje aj.

Zajímavým zjištěním při zpracování této práce bylo to, že ač jsou malé a střední podniky významnou složkou ekonomiky, tak jejich podpora je nejvíce vymezena a je nejvíce přístupná na vládní úrovni pomocí dotačních programů EU a České republiky. Na krajské úrovni je podpora silně omezená, neboť Pardubický kraj sice má grantová a dotační schémata vytvořena, ale ze zákona nesmí zvýhodňovat určitou skupinu podnikatelských subjektů. Navíc si Krajský úřad Pardubice ani Magistrát města nevedou žádnou statistiku, zda žadatel, který obdržel dotaci, či grant je malým a středním podnikatelem nebo ne.

Jsem přesvědčen o tom, že vzhledem k významnosti malých a středních podniků (protože malé a střední podniky tvoří kolem 91 % všech podnikatelských subjektů) jim bude věnována stále větší a větší pozornost, která v současné době podle mého názoru není příliš vysoká.

Použitá literatura

FRKOVÁ J., *Individuální podnikání. Malé a střední podnikání* 1. vyd. Praha: ČVUT Praha, 2004, 182 s. ISBN 80-01-02857-7.

HISRICH, R.D.; PETERS, M.P.: *Založení a řízení nového podniku*. Praha: Victoria Publishing, 1996. 502 s. ISBN 80-85865-07-6.

SYNEK, M. a kol.: *Podniková ekonomika*. Praha: C.H.Beck, 2006. 456 s. ISBN 80-7179-228-4.

TETŘEVOVÁ, L. a kol.: *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.

VEBER, J. a kol.: *Podnikání v malé a střední firmě*. Praha: VŠE Praha, 1999. 157 s. ISBN 80-7079-707-X.

VEBER, J.; SRPOVÁ, J a kol.: *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. 304 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

VEBER, J., SRPOVÁ, J. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. vyd. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

VOJÍK, V. *Vybrané kapitoly z managementu malých a středních podniků*. Praha: Oeconomica, 2004. 112 s. ISBN 80-245-0781-1.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v aktuálním znění.

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, v aktuálním znění.

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, v aktuálním znění.

Business Angels: *Business Angels* [on-line]. [cit. 2010-03-09]. Dostupné na WWW: <http://www.bacz.cz/www/index.php?sekce=home_cz>.

BF: *Brownfieldy* [on-line]. [cit. 2010-04-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.brownfieldy.cz/seznam-brownfieldu/?p=2>>.

BF: *Brownfields* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/brownfieldy>>.

BI: *RPIC* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-poradenska-a-informacni/1001179/2301/#b1>>.

BIC: *BIC* [on-line]. [cit. 2010-03-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.bic.cz/index.php?strana=16-onas>>.

CI: *O CzechInvestu* [on-line]. [cit. 2010-03-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>>.

CI: *OPLZZ* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/text-oplzz-36.pdf>>.

CI: *Statistika čerpání dotací OPPI* [on-line]. [cit. 2010-03-30]. Dostupné na WWW: <<http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>>.

CRR: *CRR* [on-line]. [cit. 2010-03-09]. Dostupné na WWW: <<http://www.crr.cz/cs/onas/info-o-crr/>>.

ČEB: *Česká exportní banka* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.ceb.cz/content/view/92/35/>>.

CZ: *Pardubický kraj* [on-line]. [cit. 2010-03-30]. Dostupné na WWW: <<http://czech.republic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=48464>>.

CZSO: *Průmysl v Pardubickém kraji* [on-line]. [cit. 2010-03-30]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/prumysl_v_pardubickem_kraji_v_roce_2009>.

CZSO: *Míra nezaměstnanosti* [on-line]. [cit. 2010-03-30]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/mira_nezamestnanosti_k_28_unoru_2010_v_pardubickem_kraji_cinila_10_6_>.

CZSO: *Statistický bulletin Pardubického kraje* [on-line]. [cit. 2010-03-30]. Dostupné na WWW: <<http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/p/531302-09>>.

KHKPK: *KHKPK* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.khkpcz.cz/dokumenty-7/statut-krajske-hospodarske-komory-pardubickeho-kraje.aspx>>.

KHKPK: *KHKPK* [on-line]. [cit. 2010-04-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.khkpcz.cz/navrh-vyrocní-zpravy-khk-pk-za-rok-2009.aspx>>.

KHKPK: *KHKPK* [on-line]. [cit. 2010-04-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.khkpcz.cz/navrh-vyrocní-zpravy-khk-pk-za-rok-2009.aspx>>.

MP: *Dotace a granty* [on-line]. [cit. 2010-04-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.mesto-pardubice.cz/urad/radnice/magistrat/dotace-granty.html>>.

MPO ČR: *Statistika malých a středních podniků* [on-line]. [cit. 2010-03-03]. Dostupný na WWW: <download.mpo.cz/get/35064/39431/456948/priloha004.pdf>.

MPO ČR: *Vývoj ekonomických ukazatelů MSP* [on-line], [cit. 2010-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument61124.html>>.

MPO ČR: *Vývoj zaměstnanosti v MSP* [on-line]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument61124.html>>.

Podnikatelské inkubátory: *Podnikatelský inkubátor* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://firmy.finance.cz/start-a-rozvoj-firmy/informace/podnikatelske-inkubatory/podnikatelske-inkubatory1/>>.

RIS: *Pardubický kraj* [on-line]. [cit. 2010-03-30]. Dostupné na WWW: <http://www.risy.cz/obce_s_rozsirenou_pusobnosti_pardubicky_kraj>.

RIS: *RIS* [on-line]. [cit. 2010-03-30]. Dostupné na WWW: <http://www.risy.cz/index.php?pid=509&kraj=10&p_kapitola=4&form_rokod=2008&form_rokdo=2008&language=CZ&MapsRok=2008&kod_ukaz=040101&uroven_nuts=4&kodnuts=CZ053>.

RPIC: *Regionální poradenská a informační centra* [on-line]. [cit. 2010-03-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-poradenska-a-informacni/1001179/2301/#b17>>.

RRA ČR: *RRA ČR* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.crr.cz/cs/regiony/regionalni-rozvojove-agentury/>>.

RRA PK: *Hlavní předmět činnosti RRA PK* [on-line]. [cit. 2010-04-06]. Dostupné na WWW: <<http://www.rrapk.cz/>>.

SFŽV: *Zpráva o hospodaření SFŽV* [on-line]. [cit. 2010-04-20]. Dostupné na WWW: <http://www.sfzp.cz/soubor-ke-stazeni/26/7801-zprava_o_hospodareni_2008.pdf>.

Vědeckotechnické parky: *Vědeckotechnické parky* [on-line]. [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.svtp.cz/ospolecnosti.php>>.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka č. 1: Počet ekonomicky aktivních malých a středních podniků v ČR.....	14
Tabulka č. 2: Míra registrované nezaměstnanosti v Pardubickém kraji k 28. 2. 2010 (v %)	38
Tabulka č. 3: Organizační struktura ekonomických subjektů v Pardubickém kraji a regionu v roce 2009	40
Tabulka č. 4: Přehled přiznaných dotací dle programů v Pardubickém kraji.....	41
Tabulka č. 5: Realizovaná finanční podpora akcí podle krajů (mil. Kč).....	44
Tabulka č. 6: Přehled brownfields v Pardubickém regionu.....	46
Tabulka č. 7: Přehled zjištěných informací o podpoře malých a středních podniků.....	50
Graf č. 1: Vývoj počtu zaměstnanců MSP v ČR v letech 1998 – 2008.....	15
Graf č. 2: Vývoj ekonomických ukazatelů malých a středních podniků v ČR	17
Graf č. 3: Podíl ekonomických subjektů jednotlivých okresů v Pardubickém kraji v roce 2008 (v %)	39
Graf č. 4: Projekty OPPI dle krajů k 30. 3. 2010.....	42
Obrázek č. 1: Mapa Pardubického kraje.....	36

Seznam použitých zkratk

BIC	Podnikatelské inovační centrum
CRR	Centrum regionálního rozvoje
CZSO	Český statistický úřad
ČEB	Česká exportní banka
ČMRZB	Českomoravská rozvojová a záruční banka
ČR	Česká republika
ČSFR	Československá federativní republika
EBAN	Evropská síť Business Angels
EU	Evropská unie
HK	Hospodářská komora
Khk PK	Pardubický kraj
MMO	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podniky
OPLZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPPI	Operační program podnikání a inovace
OPPP	Operační program průmysl a podnikání
POINT	Podací ověřovací informační národní terminál
RIS	Regionální informační středisko
RPIC	Regionální poradenské a informační centrum
RRA ČR	Regionální rozvojová agentura České republiky
Sb.	Sbírka zákonů
SFŽV	Státní fond životního prostředí